

דפי יגור

יום ג', ב' באייר תשפ"ב, 3.5.2022, גיליון מס' 5022

ישיבת הנהלת קהילה

הוחלט: ההנהלה לא קיבלה את פניית יודקה פלד לקבורה ביגור.

ישיבה מיום 5.4.2022

1. בית קברות

מוזמנות: **צילה פז, רוחליה סגל.**

א. בקשת יודקה פלד להיקבר ביגור

הבקשה מנוגדת לכלל, שאפשר להיקבר ביגור רק אם יש נציגים חיים מקרבה ראשונה. למשפחת פלד אין נציגות.

צילה ציינה את העובדה, שאנו פועלים על פי הוראות הביטוח הלאומי, שלפיהם אנו רשאים לקבור בבית העלמין ביגור את תושבי יגור הגרים במקום וכן את בני או חברי יגור לשעבר, שיש להם קרוב מדרגה ראשונה החי היום ביגור. בעבר, ביטוח לאומי אף שלל לנו את הרישיון בגלל שנקברו בני יגור החיים בחוץ. רק לאחר שהחזרנו כספים לאנשים שהובטח להם, להיקבר ביגור, הוחזר הרישיון.

הועלו טעונים לקבורת יודקה ביגור בזכות אישיותו ופועלו, תוך ציון העובדה, שמסלול חייו הביאו לצאת מיגור למסלול של צבא קבע, ומבקשים מההנהלה לקבל החלטה אמיצה.

ב. אנדרטה/מצבה לאיליה שיינבוים

לפי החלטת יגור כל מי שנקבר בבית העלמין נקבר באותו פורמט של קבר ומצבה. יש הצעה למצבה השונה משאר המצבות. לטענת חלק מוועדת אבלות יש לקבל את ההצעה המובאת לפנינו, כי אין שוני רב מהמצבות ועקב היותו מפקד גטו וילנה. קבורת שרידיו של איליה ביגור התקיימה במאי 2021, תוך התייחסות לאופי המצבה, שייקבע יחד עם ועדת אבלות בהתאם לאופי המצבות ביגור.

הוחלט: להביא את הנושא לדיון בוועד ההנהלה ולדיון רחב באסיפה לגבי ביטול המצבות האחידות.

2. כניסה למועמדות - ים גרמן

בת הזוג של דני גורליק, בת 27 מפרדס חנה. למדה תקשורת במכללת עמק יזרעאל, עבדה שנתיים בחדשות ערוץ 12 וכיום עובדת בקיבוץ הזורע בחברת PBC - למעגלים מודפסים כמנהלת תיקי לקוחות. לומדת לתואר שני במכללת רופין במנהל עסקים. אושרה תחילת מועמדות.

קבלה לחברות

הילה גפן ומריס קוטליאר התקבלו לחברות ביגור.

הראייה המוצגת לקיבוצנו, וההצלחה!

בחירת חלופה לשינון

86.08	% מהצביעים	408	בעד שינון לפי חלופת "שינון ישיר"
13.92	% מהצביעים	66	בעד שינון לפי חלופת "האגודה"

סה"כ מצביעים 474, בעלי זכות הצבעה 842, % הצבעה 56.29. חלופת השינון הישיר נבחרה כחלופה לתהליך שינון הדירות ביגור.

נקיונות לחגים

אורן גונן: "עוד צעד קטן למען הסביבה ולמען הקיבוץ היפה שלנו. בהמשך למבצע איסוף השלדות וחלקי האופניים ברחבי הקיבוץ. בוצע פינוי פסולת וחלקי אופניים ישנים, שאינם ניתנים לתיקון, למיחזור ברזל. תודה ללגין על השימוש בנקודת המיחזור."

המיצג האינטראקטיבי ממוקם על רצפת בטון חדשה וצופה על רחבת הנהלת החשבונות. יש בו ארבע פעילויות המשרתות את ההיבט ההיסטורי:

א. "יש שוטר ויש שוטר" - הרכבת דמות היסטורית על ידי קוביות - קצין משטרה בריטי / שוטר בריטי / נוטר עברי / שוטר פלסטיני.

ב. "החיים בתחנה" - בעזרת מודל אגפי המשטרה - הרכבה על שולחן.

ג. "השוטר, הנוטר וזה שמסתתר".

ד. "נקודה על המפה" - מיקום התחנה.

באתר המשטרה הבריטית נעשו עד כה הפעולות הבאות: שימור החזית הצפונית והמערבית, שיחזור הכניסה המקורית לבניין המשטרה ושילוטם.

התכנון הכללי נעשה על ידי אוצרת האתר, נעמה גולד. השילוט ועיצוב המיצגים השונים, כולל המיצג האינטראקטיבי, נעשו על ידי המעצב רני פרייס.

בואו להתנסות ולהנות!

נקודה על המפה

יש שוטרים ויש שוטרים

השוטר הנוטר וזה שמסתתר

החיים בתחנה

השנה ציינו את יום השואה בסימן מאה שנה ליגור. אבן דרך משמעותית בהיסטוריה הלאומית והקיבוצית של יגור הייתה ועידת הקיבוץ המאוחד בשנת 1946, שעה שצביה לובטקין נשאה עדות ארוכה והפגישה לראשונה את היישוב בישראל עם מאורעות השואה. במהלך הטקס נשמעו מעט מדבריה המרגשים והנוקבים גם יחד.

ככל שהזמן עובר פוחתות העדויות הישירות, אך משפחות השורדים הולכות וגדלות, ודור שני ושלישי מחפשים את הנגיעה האישית שלהם לאותו עולם שנכחד, מקיימים מסעות אל תוך הלב ואל תוך תוכם של החיים אשר נותרו באירופה. במהלך הטקס נשמעו סיפורים אישיים של חברות יגור על משפחותיהן, השונים באופיים, אך יחדיו יוצרים פסיפס אנושי נוגע ללב. וכך יגור מורכבת ממשפחות משפחות, הולכות וגדלות, הבאות מעולמות שונים, וסיפוריהן שונים, אך המאחד את כולנו כאן, הוא הבחירה לשוב ולהיבנות כאן ביגור, להשתלב בקהילה קיבוצית, לצלוח את בעיות השפה, התרבות, הגעגועים למה שהיה ולהשריש שורשים. חיה לב איל ובתה נעמה הדליקו נרות זיכרון, וחיה קראה "זיכור" לאביה, עימו לא זכתה לגדול ולהתבגר. בהמשך הטקס שמענו את סיפורה של שרה רוזנקרץ דולברג - אמן של זהבה בוקי ז"ל וטובה מזרחי תבדל"א, אשר סופר על ידי נכדתה של טובה - אמה מזרחי זר אביב - בתם של סופי ותומר. בהמשך שמענו את סיפורה של יוליה איריס על סבה - זליק בורוסוביץ קוסובסקי, את הסיפור של ענת אזנקוט אוסטרובסקי על משפחות אביה עימנאל ז"ל ואמה גניה ז"ל ועל המסע אותו קיימו היא ואחיה לעזרת פליטי אוקראינה, את הסיפור של דנה חגי, אשר נסעה עם בתה נוי להטיב אבני נגף ברחובות ברלין לזכר משפחות וולף-בבטה ואת דבריה של אורי לוי, שספרה על מערכת היחסים, שהייתה לה עם סבא שלה, ניצול שואה, אשר נפטר לפני כשלוש שנים. **ככל שנרבה לשמוע את סיפוריהם של הפרטים בינינו, ניתן להם מקום בתוך קצב החיים שלנו, כך יתחזק היחד הקהילתי, ואפשר אף שצביונו הקיבוצי לא ידהה, וזיכרונות מהעבר לא ישכחו.**

הטקס לוהו בקטעי שירה וקריאה, אשר הוסיפו מסגרת ונופך מרגש ויצרו יחדיו שעה בה נגענו זה בזה, כרקמה אנושית אחת. ביגור "המתחדשת" לא מובן מאליו, שחברים/ות מקדישים מעצמם למען טקסים ציבוריים, אך ההיענות הן לספר את הסיפורים, החייבים להמשיך ולהישמע, הן לקרוא קטעי ספרות והן לשיר - הייתה גבוהה ומרגשת ועל כך תודה מעומק הלב.

תודות ענקיות:

לחברות אשר שתפו אותנו בסיפורים המרגשים.

לנעמי שמשי, אשר כתמיד נותנת רוח גבית עוזרת ותומכת.

לרוחלה סגל, שהביאה רעיונות ועזרה במימושו.

למיכל מלכין על המצגת "לכל איש יש שם", **ולמיכל ולשירה קיגל** על עיצוב הפואייה.

לזמרים: **ענת עוגן**, **מיכל שמיר**, **מרי נהרי**, **נוי לוי ומשה מחלב** - ריגשתם עד מאוד.

ולאושרי אברהם אשר על העיבודים והנגינה במהלך הערב.

לקריניות ולקרינים: **ורד הלפמן**, **רוני יובל ויפתח שחר**.

לאיש ההגברה - **רון בונדרצ'וק**.

ולוועדת תרבות - **עינב רוזיאו**, שעזרה בכל בקשה וצורך **וליאנה פוליאק-גרודמן** המתחילה להיכנס לנעלי התרבות.

ואם שכחנו מישהו, איתו הסליחה.

ולסיכום: הטקס הסתיים בשיר רקמה אנושית אחת:

"אם נדע, איך להרגיע / את האיבה, אם רק נדע / אם נדע, להשקיט את זעמנו (אם נדע להשקיט) / על אף עלבוננו, לומר סליחה אם נדע להתחיל מהתחלה" (מוטי המר)

נדמה לי שיגור זקוקה למילים אלו עכשיו ובימים הבאים.

שיבואו לנו ימים שקטים.

יעל ס"ט רשף

חיה לב איל

נעמה מדליקה נר זה עבור אבא שלי פנחס, שלא איפשרתי לו להיות אבא שלי, והוא לא יכול היה לממש את אבהותו עבורי. כך זה התחיל עבורי - אי שם רחוק מכאן. נשאר אחר כל מה שיכלו להיות עבורי חיים אחרים. אבא שלי ידע שהוא אבא שלי, אני לא ידעתי. וכשידעתי לא איפשרתי. כל משפחתו - מלבדי - שלושת ילדיו ואמא שלהם נשארו שם. הוא הצליח לשרוד ולהגן עלי. סליחה. יהי זכרו ברוך.

יוליה איריס

סבא זליק קוסובסקי ז"ל 1915-1989 סבא היה בן 25 כשפלטו הגרמנים לבלארוס. מינסק הפכה לגטו. המפעל שסבא עבד בו נותר מחוץ לגטו. בזכות היותו מסגר טוב המשיך לעבוד שם. כל יום היה קם בבוקר לעבודה במפעל וחוזר לגטו למשפחתו. בשנת 1942 חזר מיום שיגרתי בעבודה לבית ריק וגילה שאשתו והבן אינם. נותר רק האח הקטן ראובן, בן 12.

באחד מן הימים חבר קרוב של סבא במפעל בשם קוסובסקי נרצח. סבא החליט להתחזות ולהשתמש בזהות של קוסובסקי. את שמו "אקסילירוד" העביר לאחיו ראובן. כך בעצם הציל את חייו.

אחרי המלחמה התגורר בעיר מוהילב. שם הכיר את סבתא פרידה והחל לעבוד במפעל ליצור כלי מתכת. באחד הימים קנה רדיו טייפ, כדי להתעדכן ולשמע מה קורה בעולם, מה שמשך הרבה מחבריו היהודים להגיע לשמוע ולהתעדכן. מישהו הלשין, והוא נעצר. סבתא נזרקה לרחוב עם שני ילדים קטנים. שכנתה לנה, לקחה סיכון ענק והצילה אותם. סבא נשלח לסיביר לעשר שנות עבודה. עם השחרור חזר להיות פעיל בקהילה היהודית. בפסח אפה מצות בעצמו וחילק לכל אנשי הקהילה.

אורי לוי

"סבא דודיק" בשנים האחרונות, כל שנה הייתי נוסעת ברכבת עד לבית של סבא, היינו רואים יחד את התכניות בידיים שלובות, ואחרי השלופן (שנת הצהריים) היינו נוסעים אל בית הקברות, נחלת יצחק, לטקס השנתי של איגוד יוצאי ליטא. כשהיינו מגיעים לשם, היו מסדרים לסבא ולי כיסאות של כבוד, אנשים רבים היו באים ללוות לסבא את היד, לדרוש לשלומו ולהגיד לי שזכיתי. אבל הם לא היו צריכים להגיד את זה כי ידעתי זאת מזמן, זכיתי במפעל הפיס כשקיבלתי אותו כסבא שלי

סבא תמיד אמר שיש לו שני ימי הולדת - אחד באחד ביולי התאריך בו הוא נולד, והשני בשניים במאי, היום בו הוא השתחרר מצעדת המוות, מהמלחמה. בשנת 2019 יום השואה חל בשניים במאי. כשהגעתי אליו, אמרתי לו מזל טוב והוא חיך ונתן לי נשיקה גדולה. ישבנו וראינו תכניות בטלוויזיה, והוא ענה לי על כל השאלות שלי בסבלנות. לאחר שנת הצהריים נסענו לטקס וכל הדרך חשבתי - איך יום כזה יכול להיות עצוב אם אני מבלה עם סבא שלי?

אחרי הטקס, עצרנו בבית קפה ואכלנו פיצה לכבוד יום ההולדת השני שלו. הרמנו כוס מיץ תפוזים לחיים, ואיחלתי לנו עוד הרבה זמן יחד.

שלושה חודשים אחרי, בסוף אוגוסט 2019, סבוש עצם את עיניו לעד והתאחד שוב עם סבתא. יום השואה ההוא היה בעצם מתנה עבורי, יום שבדיעבד היה מלא קסם ואהבה.

כנגד כל הסיכויים

שיחה עם טובה מזרחי על קורות משפחתה בשואה וביגור רוחלה סגל

טובה (מזרחי) וזהבה (בוקי) ז"ל

שרה ומרדכי דולברג

זיכרונות השואה. אבל הסיפור עלה בהזדמנויות שונות. הוא סירב להישכח. הוא צץ ועלה בשמחות ובעצב. זהבה זכרה יותר, כי הייתה הבוגרת. טובה זוכרת את הסיפורים של אמא, שאיתה נשארה עד יומה האחרון. שתייהן היו אומרות שיש סיפורים שאולי נכונים ואולי לא. לפעמים המוח מסרב לקלוט כל כך הרבה רוע והזיכרון עלול לתעתע. לפעמים הבכי קוטע את הסיפור. סיפורן מתחלק לשניים: סיפור השואה וסיפור הקליטה. האחד התקיים באירופה, השני בארץ.

השואה

"על אחיי שעלו בעשן / השמימה / אנו יודעות רק שני דברים את שמם / את חיינו תחתיים" (בהשראת שיר של אגי משעול).

שרה ומיכאל רוזנקרנץ איבדו שני בנים במלחמה לפני שנולדו הבנות. "לא הכרנו אותם ואיני יודעת אם באנו במקומם", אומרת טובה, "אבל אני בטוחה שהם נשארו חלק מסיפור משפחתנו עד עצם היום הזה.

הורי, שניהם ילידי העיר וורשה. למשפחה של אמא היה ביח"ר לנעלי בית והיא עבדה בו מגיל 11. למשפחה של אבא היה ביח"ר לכפתורים. שניהם צאצאים למשפחות אמידות שמתוכן יצאו רבנים, תלמידי חכמים, אנשים משכילים, רופאים, עורכי-דין, סופרים (אחד מהם היה הסופר היידי שלום אש). רובם אנשים פעילים ומעורבים בחיי קהילתם. המלחמה שפרצה באחד בספטמבר 1939 מצאה את כולם באמצע החיים. למרות שיהודי

"עכשיו אני מרגישה שיגור היא ביתי", אומרת טובה. "שנים רבות לא הרגשתי כך. בבואנו ליגור קיוונו שכאן נפתח דף חדש" היא מוסיפה, "אבל השמחה על פתיחת 'דף חדש' נגמרה מהר מאוד. לא היה קל לאף אחת משלושתנו. בחברת הילדים היינו נטע זר. הילדים צחקו, צעקו והציקו לנו. גם המבוגרים לא הקלו יותר מדי. להיפך, הם סיבכו לנו את המצב עוד יותר. לא הייתה טיפת חמלה ולא הבנה למצבנו. היינו שונות והיינו לבד. קרן האור שלנו היה מרדכי דולברג. הוא נתן לנו הרגשה של משפחה. הוא כאב את כאבנו והשתדל כמיטב יכולתו לעזור. הוא היה לנו כמו אב, ולילדינו היה סב".

רק היום, לאחר מות אחותה הגדולה, זהבה, היא מוכנה לשתף אותנו בסיפורה של משפחתה. קשיי הקליטה ביגור הם הפצע שעדיין לא הגלים. הוא כואב ומדמם, אבל היא כבר במקום אחר.

סיפור החיים של טובה מסופר לא לפי הסדר הכרונולוגי. קטעים של זיכרונות שנחרתו בזיכרונה ומלווים אותה ואת בני משפחתה עד היום הזה. לאחרונה, יצא סרט, שהופק על ידי משפחת בוקי במולדת, בו מספרת זהבה את סיפור חייה למשפחתה. הסרט הוקרן לאחר מותה. בסרט ישנם קטעים שחופפים בזיכרונות של הבנות ויש גם הבדלים. בבואן ארצה, הבנות וגם האם רצו להכות שורשים במקום שלא ידע איך להתייחס אליהן. הן רצו להמשיך הלאה, להקים משפחות ולבנות את חייהן. גם שרה פחדה להעמיס על כתפיהן את

כחמישים קילומטר ממקום מושבן. אמא הבינה שהיא נאלצת להשאיר את ילדתה הפעוטה לבד. היא פיזרה על הרצפה של המרתף פרורי לחם ומים, אמרה לה לשתות הרבה ויצאה לעבר בית החולים. שלושה ימים אחרי הלידה חזרה איתי. אחותי זכרה עד יומה האחרון את הימים הארוכים בהם נשארה לבד במרתף הטחוב ואת השמחה העצומה שהציפה אותה כשראתה את אמא."

בשנת 1947 עזבה המשפחה את רוסיה הלבנה. בדרכים עקלקלות נדדו עד שהגיעו לצרפת. משם הוסעו ברכבים שאירגן המוסד לעלייה ב' לאיטליה, למפרץ גאאטה. ב-17.9.47 עזבה ספינת "אף על פי כן" שעליה הייתה המשפחה, את החוף בדרכה ארצה. ליד מצרים, הבריטים גילו את הספינה והיא הובלה לקפריסין.

באחד במאי 1948 הגיעה המשפחה לחיפה ושוכנה בדירה בקומה השלישית ברחוב עספור, יחד עם עוד שלוש משפחות. טובה זוכרת, כי כבר אז היה קשה לאביה לעלות לקומה השלישית. הפציעה מהמלחמה שבה והציקה לו. לאחר מספר חודשים עברו לגור בתל-חנן בדירת קרקע. שנתיים לאחר עלייתם לישראל נפטר האב והוא רק כבן ארבעים. לאחר מות האב, הקשיים בפרנסה הלכו והחמירו. זהבה נשלחה לחברת הנוער במעיין צבי, אמא עבדה מהבוקר עד הלילה, ואני נשארתי שעות ארוכות לבד בבית. עברו עוד שנתיים. אמא הכירה את מרדכי דולברג חבר יגור. כך הגענו לקיבוץ.

יגור

כשדב קדוש סיים לספר לגבי על חייו בהונגריה ובמלחמה, הוא אמר לו: "בפגישה הבאה שלנו אני רוצה לספר לך גם על הקליטה שלנו ביגור. היא לא הייתה קלה". השיחה הזאת לא התקיימה. המוות הפתיע אותם. אישה אחרת, ניצולת שואה, אמרה "אתם לעולם לא תצליחו להבין מה היה שם. אין מילים לתאר את הרוע שפגשנו שם".

"זו הייתה באמת פלנטה אחרת", אמרה טובה. "נחתנו ביגור ונראינו כמעט כמו 'חיזורים'. לא רק החינוך המשותף היה משהו מוזר ושונה, הכול היה שונה. הוריי באו הנה כדי לבנות לנו עתיד טוב יותר. אף אחד מהם לא חלם על קשיים כלכליים, חברתיים, תרבותיים ובכלל. השוני שלנו היה אבן הנגף בהשתלבות שלנו בחברה והפך את החיים למאבק הישרדותי גם בארץ.

הסיפור שלנו הוא סיפור אהבה לחיים. סיפור של חושך ואור. הוא מבטא את ניצחון הרוח של הוריי במלחמה ההיא וגם התשובה לאנשים שלא האמינו בנו כאן בארץ. אני גאה בילדי ובנכדיי. אני חושבת שבזכות אהבתה ומסירותה של אמא לאבא ולנו הבנות, והאופטימיות הטבעית שלה יש לסיפור שלנו סוף טוב. הצלחנו, כנגד כל הסיכויים, להקים לנו בית ולראות נחת מהנכדים. יום השואה בשבילנו אינו רק עצוב. יש לו גם משמעות של תקומה אישית שלנו.

מרדכי דולברג - היה בן יחיד להוריו. לפני המלחמה נשא אישה שנספתה בשואה. הוא גויס לצבא הפולני ושירת רוב הזמן בחזית הרוסית. מיד אחרי שהגיע ארצה, גויס לצבא ולחם במלחמת השחרור. ביגור הוא נישא לרבקה קושלביץ', שהייתה חברת יגור ונפטרה מסרטן. לאחריה נישא לשרה רוזנקרנץ.

פולין סבלו מאנטישמיות הרבה לפני מלחמת העולם השנייה, לאחר נפילתה בידי הגרמנים הורע מצבם יותר. באותן שנים, מטרת המדיניות של הכובש הגרמני הייתה להשפיל ולבזות את היהודים. מעשי הרצח של יהודים היו כמעט דבר שגורתי. "אבא שלי גויס לצבא האדום", מספרת טובה. "באותו הזמן הם כבר היו הורים לשני בנים, חיים, ילד בן שנתיים וחצי, ומוישראל פעוט בן שנה. אמא נשארה בוורשה וחיתכה לסימן חיים מאבא. החיים תחת שלטון הגרמנים היו קשים. אנשים נלקחו באמצע הרחוב, מבתיים ומבתי הכנסת ואבדו לנצח. סבא שלי (מצד אמא) היה רב בבית הכנסת ושם התפלל יחד עם בניו. באחד הימים באמצע התפילה נכנסו הגרמנים ודרשו ממנו לבחור ולמסור לידיהם עשרה אנשים מבין המתפללים. סבא הביא להם רק שמונה, את עצמו ושבעת בניו.

בתוך הקרבות אבא נפצע. הוא ביקש מאמא שתבוא לבקרו והיא החליטה לצאת לדרך עם בנה הבכור, חיים. מוישראל התינוק נשאר עם משפחת אמא. הדרך לבית החולים עברה ביערות. שרה הצטרפה לאחת מקבוצות הפליטים שברחו ליער וחיפשו מחסה מפני המלחמה. מישהו הלשין לגרמנים ובהיותם ביער מטוס גרמני הטיל עליהם פצצות שגרמו להרג ומוות של רוב חברי הקבוצה. בין ההרוגים היה גם הבן חיים. אמא חיבקה אותו ורצתה למות יחד איתו. כך שכבה על ערימת גופות המתים, כשהיא פצועה קשה בחזה. העגלון, שטיפל בפניו הגופות, זיהה שהיא עדיין נושמת. היא הובאה לבית חולים של הצבא האדום, ושם פגשה את אבא. בעת שהותם בבית החולים עדיין קיבלו מכתבים, בהם סיפרה להם אמא על מוישראל הקטן. ההורים לא שבו לוורשה, כי מיכאל היה חייל בצבא האדום. מוישראל, שלפי מכתבי הסבתא, היה משוש ליבה לאחר מות יקיריה, לא שרד את המלחמה. אחד הניצולים, שכן של המשפחה, סיפר שכולם נלקחו לאושוויץ ושם שניהם, הסבתא והילד חבוק בזרועותיה, הובלו למשרפות".

לאחר השחרור מבית החולים מיכאל ושרה הצטרפו לפרטיזנים. בהמשך, הגיעו לעיירה קטנה ברוסיה הלבנה, אורשה, ושם אחת המשפחות השכירה להם מרתף, שהיה מקום חשוך וטחוב, אבל באותם ימים היה בשבילם הבית. שם אמא עבדה כתופרת ותיקנה מדים של חיילים רוסים. גם אבא עבד, כך הם חיו מספר חודשים. באחד במאי 1941 נולדה אחותי זהבה. המרתף ממש לא התאים לגידול תינוקות ושרה לא הורידה אותה מידיה. כחודש וחצי לאחר לידתה, ב-22.6.1941 פלשו הגרמנים לרוסיה במבצע ברברוסה ואבא שוב גויס לצבא. אמא ארזה את התינוקות ויחד הצטרפו לפרטיזנים. כשהיא טיפלה בלוחמים, שנפצעו בקרבות. התינוקות הייתה קשורה לגבה. התנאים היו קשים. אוכל לא תמיד היה בשפע והתינוקות לעיתים דרשה את המגיע לה. קול הבכי הזה עורר חששות בקרב הפרטיזנים, כיוון שעלול היה להסגיר את מקומם. הם ניסו לשכנע את שרה שתשאיר את התינוקות בכפר, ליד דלת של משפחה פולנית. אבל שרה, שאיבדה כבר שני בנים, אמרה "מה שיקרה לי יקרה גם לה" ולא ויתרה על הילדה. במשך שלוש שנים מיכאל ושרה התראו מעט מאוד. תמיד איכשהו הצליחה שרה להגיע אליו ולהמתיק את הפרידות הממושכות. בסוף שנת 1944 חזרה שרה עם בתה הקטנה לכפר אורשה. שרה כבר הייתה בהריון וניסתה לארגן את חייה וחיי בתה לפני הלידה של אחותה. "באוגוסט 1945 קרבו ימי לידתי", אומרת טובה בעיניים נוצצות "בית החולים היה מרוחק

כמסורת יגור, התקיים הטקס בסימן "לכל איש יש שם", שאורגן על ידי תלמה זלינגר ורוחלה סגל.

השתתפו: **ארנון שנער** - הנחיה וקריאת יזכור

הדלקת שישה נרות זיכרון: **טובה מזרחי** - לזכר אחותה זהבה והוריה, **עמירה וצביקה שנקר** - לזכר רוברטו ורדי, **גילה שולנר** לזכר הוריה מאיר וחיה ומשפחותיהם, **מיכל וגדי רביב** - לזכר משפחות שולה רביב ויצחק מינץ, **עלית בוצר** לזכר אמה אסתר אדר, **צבי היסט** (עובד בסמרטשטר) לזכר הוריו ומשפחתו.

אני מאמין (שחקי שחקי) - ניגן גדי רביב. אל מלא רחמים - **צבי היסט**. קדיש - הוקרא על ידי **אריה רוזיאן**.

אלי אלי - שרה רות דרום.

הגברה - רון בונדרצ'וק

טקס ערב יום הזיכרון לחללי צה"ל ביד למגינים

ככוונתנו לנסות לגוון מעט את הקראת הקטעים על הנופלים ולהכניס בדברים מימד אישי.

על שניים מהנופלים יספרו קרובי משפחה לצד הקריינים וישתפו בנקודת מבט פרטית על יקירם שנפל.

צוות יום הזיכרון

בפעילותה, באולפן עברית וכבית לחיילים הבודדים.

מלבד הביקור של משתתפי התכנית ביגור, בליל הסדר אירחה משפחת הרצוג חיילים בודדים בבית הנשיא לארוחת הסדר. בין החיילים היה גם נציג מיגור, גלן צ'אבס, המאומץ על ידי אביבית ורני טנא, יחד עם אשתו הטרייה שרי, אותה הכיר כשהיה אולפניסט והיא מתנדבת ביגור, רומן אשר החל מעבודתם המשותפת בענף החסות.

גלן התגייס לאחר האולפן לסיירת חרוב בחטיבת כפיר.

שרי שחזרה לאקוודור, קיבלה את הניירת הנדרשות רק

ביקור בבית הנשיא ארי שנער

לאחרונה והתאחדה שוב עם גלן בישראל, זאת לאחר חתונתם שנדחתה לא מעט בשל הקורונה ולבסוף נערכה בדרום אמריקה, כשרוב בני המשפחה משתתפים בחגיגה דרך הזום.

גלן ושרי התרגשו מאוד. שרי שמתחילה הליך גיור, התרגשה, במיוחד, לאור העובדה כי לאחר סדר פסח במדינתה בשנה שעברה, קיימה את ההבטחה "לשנה הבאה בירושלים", ואכן כך היה.

לקראת הפסח הוזמנו לבית הנשיא בירושלים לטקס השקת "תכנית חמסה", שהינה תכנית לחיילים בודדים ע"ש צביקה לוי ז"ל, חתן פרס ישראל.

תכנית חמסה היא התכנית הראשונה אשר מופעלת על ידי שיתוף פעולה של הסוכנות היהודית, קק"ל, התנועה הקיבוצית ותנועת הנוער העולמית "הבונים דרו".

מטרת התכנית היא ללוות את העולה מיומו הראשון ולהבטיח לו בית לשנותיו הראשונות בארץ בחיק התנועה הקיבוצית, החל מעשרה חודשי אולפן בקיבוץ עבור חייל בודד בקיבוצים ועד "שנת בית" בקיבוץ מיום שחרורו מצה"ל (כחמש שנים).

התכנית נוסדה בעקבות שילוב של הבנת הצורך והקושי של החייל הבודד, אשר אינו שייך לגרעין זה או אחר (כדוגמת צבר), עם הרצון העז של יצחק בוזי הרצוג, אז יו"ר הסוכנות, להקים מפעל לזכרו של צביקה לוי, אבי החיילים הבודדים בקיבוצים.

התכנית החלה בתחילת ימי הקורונה, ולמרות הקושי של גיוס עולים השקתה נדחתה. התכנית עומדת כיום על כ-150 חיילים ותלמידי אולפן הפזורים בקיבוצי התנועה. קיבוץ יגור, משמש כעוגן משמעותי בתכנית, כאשר חלק נכבד מחניכי "חמסה" הנם בוגרי האולפן, אשר נשארו ביגור גם במהלך שירותם הצבאי.

רגע מרגש נרשם בביקור, כאשר אריה פרידמן, בוגר אולפן יגור, זכה לפגוש במשפחתו לאחר שנתיים ללא מפגש. בזכות ובמימון קק"ל המשפחה הוטסה לאירוע מפרו.

המועצה האזורית זבולון מנציחה את זכרו של צביקה לוי בשתי פעילויות בשטחה: פעילות "תכנית חמסה" ובית לחיילים בודדים ברמת יוחנן.

בטקס נכחו משפחתו של צביקה, יו"ר התנועה הקיבוצית, יו"ר הסוכנות היהודית, יו"ר קק"ל ועוד. את קיבוץ יגור ייצגו החיילים הבודדים שלנו, דליה לויתן ואנוכי.

מקווים כי התכנית תמשיך ותפתח בשנים הקרובות, וקיבוץ יגור יהווה חלק מרכזי

אין דיסטנס, חן במרכז עם פקודים, רוי מראשון לציון מימין, משה מקרית אתא משמאל

ומיוחדים מכל קצוות הארץ, מכל עדה ודת שנמצאות סביבנו, בעלי דעות דומות ושונות, שידעו לייצר גם הרבה ויכוחים, ובעיקר לפתח יכולת להסתכל על החברה בדרך קצת אחרת. אני יכול להגיד בלב שלם, שאני לא מתחרט על רגע מהשירות. בימים אלו אני נמצא עם הצוות שלי ועם שאר הפלגה בתגבור של יישובים בגזרת השומרון, מרגישים פה משמעותיים, חשובים, מקבלים הרבה אהבה מהתושבים כאן, ומשתדלים ליהנות כמה שאפשר מהמשימות שאנחנו מקבלים.

רימון לוגר בת 21, של עידן ועדי קצינת מאבחות מדעי התנהגות

עשיתי שנת שירות במקום שנקרא "בית נועם" בקרית אונו. עבדתי שם עם אנשים עם צרכים מיוחדים. הייתה שנה מדהימה וממש נהנית. התגייסתי בספטמבר 2020 לתפקיד מאבחת מדעי ההתנהגות. לא נדרשו מיונים. ככה שובצתי. עד עכשיו היה לי שירות די מעניין ועברתי הרבה מקומות. התחלתי בטירונות וקורס מקצועי בעיר הב"הדים. אח"כ הייתי מסופחת ארבעה חודשים ביחידת "אלה", יחידת החקירות האפידמיולוגיות של צה"ל לחקירות של חולי קורונה. אחרי זה הוצבתי כמאבחת בבה"ד 10, בסיס ההכשרות של חיל הרפואה. בסך הכול נהנית. שירתי עם קבוצה גדולה של בנות והיה לי הרבה מקום להביא מעצמי ולעשות קצת מעבר לתפקיד. אח"כ יצאתי לקורס קצינים, ומשם לתפקידי הנוכחי, קצינת המאבחות של הנח"ל. אני עוסקת בעיקר בפיתוח ארגוני. אנחנו מעבירות שאלונים וסקרים עושות סוציומטריים לטירונים ועוזרות לפתח תהליכים בהכשרה ובקידום הסגל והמפקדים. העבודה מאוד מעניינת ומשמעותית בעיניי. מאוד חשוב איך

חן קציר, הבן של עופר ויהודית ז"ל משרת בסיירת נח"ל

אחרי שנת שירות עמוסה ומשמעותית ב"אשל הנשיא", כבר נוער חקלאי ליד באר שבע, ידעתי שאני רוצה להתגייס לקרבי. חטיבת הנח"ל, בפרט, נשמעה לי כמו אחלה של אופציה: גם ללכת בדרכו של אחי הגדול אדם, ששירת בחטיבה 7 שנים לפני, וגם על פי שמועות כאלה ואחרות, ידעתי שהאנשים מעולים ושיהיה לי טוב. התגייסתי בסוף 2019 לחטיבה. שבוע לאחר הגיוס יצאתי לשבוע גיבוש לסיירת נח"ל. עברתי את הגיבוש והתקבלתי ל"עורב נח"ל", אחת מ-3 הפלוגות המרכיבות את הסיירת. המסלול עד לקבלת סיכת הלוחם ארך כשנה ושלושה חודשים, לאחריו באה השתלבות בפלגת הלוחמים והתחלת הפעילות המבצעית. כחודשיים לפני סוף המסלול יצאתי לקורס מ"כים. אחריו עשיתי שני תפקידים פיקודיים: הראשון, מפקד כיתה בהכשרת הלוחמים העתידיים של עורב נחל, השני, סמל לוחמים של צוות שסיים מסלול ועלה לפלגה. לאורך כל הדרך בשירות עד כה נפגשתי ויצרתי קשר עם עשרות רבות של אנשים יקרים

ממני עצות או משתפות אותי בדברים. משמח אותי מאוד שטוב להן בתפקיד, שהן נהנות ואוהבות את העבודה שלהן ואת המשרד.

התפקיד מלמד אותי הרבה, בעיקר בתור קצינה: איך לתכנן את הזמן שלי וליצור סדר עדיפויות, לתכלל משימות גם לי וגם לחיילות שלי, לעסוק במחקר וליצור קשרים עם אנשים.

אני כבר עכשיו יודעת שאני ממשיכה עוד שנה בקבע. אני עדיין לא יודעת אם אמשיך, אבל גם לא פוסלת את האפשרות.

תופסים את המשרד שלנו והאם לוקחים אותו ברצינות. אני מרגישה שכאן נתנו לנו את המקום שלנו ונעזרים בנו הרבה לייעוץ והבנה של דברים ותהליכים שקורים בבאי"ח. הדברים הכי משמעותיים הם כשהמפקדים באמת נעזרים בנו, אם זה בעזרה של חלוקה מחדש של החיילים במחלקות לפי נתונים שאספנו או בהנחיית שיחות חתך למפקדים בבאי"ח. מאוד משמעותי מבחינתי הצד הפיקודי. משרתות תחתיי שתי חיילות, ואני מאוד גאה בזה שהן מבקשות

מעין גרטמן, גלעד ואירה מאבחת מדעי ההתנהגות בחטיבת הצנחנים

על תפקיד מאבחת מדעי ההתנהגות שמעתי מאמא שלי, ששירתה שנים רבות כפסיכולוגית בחיל הים. המאבחות בחיל הים משרתות בצמוד לפסיכולוגים. לא בדיוק ידעתי מה עושים בתפקיד, אבל הרגשתי שהוא בשבילי. דירגתי אותו גבוה בשאלון העדפה ושובצתי אליו. שמחתי מאוד כשהתקבלתי.

בתפקיד שלי אפשר להשתבץ במקומות שונים כמו אוגדות, חטיבות חי"ר, יחידות מיוחדות, וגם בתקני מטה בבסיסים הפתוחים. בכל מקום העבודה שונה. העיסוק שלי עיקרו בפיתוח הארגוני של חטיבת הצנחנים, מיון המלש"בים (מיועדים לשירות ביטחון) לחטיבה, מיון החיילים בחטיבה לסיירות (יחידות סיירת צנחנים, מגלן ודובדבן) ובגיבוש היחידות החטיבותיות לאחר גיוסן. בנוסף, אני מנהלת את מערכת השאלונים הסוציומטריים (הערכת עמיתים) שממלאים החיילים, כדי לראות מי מתאים ליציאה לפיקוד ולקצונה, ומתן משו"ב לקצינים ולנגדים. המשרד שלנו עוסק גם במתן חוות דעת למפקדים בסיום תקופת תפקידם, ולהבדיל - בוועדות הדחה של חיילים מהמסלול.

קובעים את המשך השירות לאפלי חיילים ואנשי קבע בכל שנה.

כאשר השותפה שלי השתחררה ונעשיתי הוותיקה במשרד, התחלתי לקבל סמכות ואחריות, פרחתי. גיליתי, שאני יודעת לנהל ולהוביל גם בלי דרגות על הכתף. בסוף כל שבוע גיבושים מעייף (מיונים לצנחנים וליחידות הקומנדו, מגלן ודובדבן), אני מרגישה מסופקת ויודעת, שנתתי את ה-100% שלי. יצא לי להקשיב לראיונות ולהביע את דעתי, וגם לראות אירועים בשטח ולהבין איזה נוער יש לנו. זה לא מובן מאליו שילד בן 18 יתן הכול למען המדינה שלו.

לא נתקלתי ביחס שונה לרעה על רקע מגדרי. בתחום שאני עוסקת בו עוסקות בעיקר נשים ורוב האנשים מבינים את החשיבות שלו. להיפך, לבחורה בבסיס לוחמים יש המון פריווילגיות. מבחינת הטרדות, היו מקרים אחדים בהם נתקלתי בהתנהגות לא הולמת מצד אנשי מילואים. לא הרבה.

בשירות הצבאי נתקלתי באוכלוסיה הדתית בפעם הראשונה. למדתי להכיל, לקבל ולכבד דעות שונות

מהחממה היגורניקית יצאתי כבר שנה לפני הגיוס, כשעשיתי שנת שירות בפנימיית "אהבה" בכפר ביאליק, המהווה בית עבור ילדים ובני נוער בסיכון, שם נחשפתי לסיפורים לא פשוטים ולאוכלוסיות עם רקע מורכב. הגעתי לצבא בנקודת פתיחה אחרת מאשר הייתה לי בתור נערה בסוף כיתה י"ב. הגעתי מוכנה לשירות, כבר חייתי מחוץ לבית ויצאתי הביתה אפילו פחות מעכשיו. כבר ישנתי בחדר עם שותפות וגרתי בקומונה, כך שהעסק הזה לא הרתיע אותי כלל. ממליצה מאוד באופן אישי.

לאחר הגיוס, בסיום הקורס, כל חיילת קיבלה שיבוץ ע"פ העדפותיה, התאמתה וצרכי המערכת. אני שובצתי למאבחת בחטיבת הצנחנים. בדיעבד, אני יודעת שלא יכולתי לקבל שיבוץ מתאים יותר. ידעתי שאני מעוניינת בעבודה משמעותית ואינטנסיבית, שתכלול גם שטח, שתעשיר אותי ותיתן לי כלים להמשך החיים ולאזרחות. יש שתי מאבחות בכל החטיבה כולה, אני אחת מהן.

בתחילת השירות בועת הציפיות התפוצצה והבנתי, שאת רוב השירות שלי אעביר מול המקלדת ומסך המחשב. הרגשתי, שאני לא ממצה את עצמי ויכולתי לעשות יותר במקום אחר. ככל שעבר הזמן והבנתי את משמעות העבודה שלי, הרגשתי יותר ויותר, שמצאתי את המקום שלי. זה אמנם לא התפקיד הכי בכיר בצבא, וביטחון המדינה לא מונח על כתפיי, אבל הנתונים שאני מייצרת

אני גאה בנוף של הר הכרמל הנשקף לי מחלון החדר, בחמימות והמשפחתיות, בזה שעבדתי בכל גן אפשרי, כך שאני מכירה כמעט את כל הילדים, במסורות שמלוות אותי, כמו לנסוע לירדן ביום כיפור, לרקוד על במת טקס יום הזיכרון, פורימון, חגי ענק, בלוקונים (זייל), ברצלונה בסוף י"ב, חג מחזור, רפסודיה ועוד רבות אחרות. הצבא חיזק את החיבור שלי למדינה, גרם לי עוד יותר להעריך את הנופים היחודיים שלנו ובעיקר להבין איזה מזל יש לנו, כי אין לנו ארץ אחרת (למרות שלא הייתה מזיקה לי איזו גיחה קצרה לתאילנד).

משלי. נחשפתי לזוויות שונות של השקפות חיים. חברי הקרובים ביותר בצבא הם מסורתיים וחובשי כיפה. מי שמכיר אותי ואת משפחתי, יודע כמה העולם הזה רחוק מאיתנו.

גיליתי, כמה אני נחשבת "צפונית" לעומת כל אנשי המרכז. גיליתי, שאנשים מקטלגים קיבוצניקים כאנשים מנותקים, שעדיין חולבים פרות בידיים. גיליתי כמה אני לא בקיאה בכל המועדונים ובתי הקפה בתל אביב וכמה זה לא באמת חסר לי. כי יש לי פה, ביגור, הכול מהכול.

כרמל כפרי, בן 20 של חנה ונמרוד, קצין מודיעין גדודי

למה קצונה?

לאחר סיום מסלול לוחם בהנדסה קרבית שאלתי את עצמי, האם אתגרותי את עצמי מספיק והאם אמצא את עצמי כקצין. נכנסה לתמונה אופציה של יציאה לקצונת מודיעין ומיד בחרתי בה.

לאחר שנה של קורסים (הסבת מקצוע, בה"ד 1 במגמת להב והשלמה חיילית) הוכשרתי כקצין מודיעין בדרג הגדודים ושובצתי בגדוד העושה תעסוקות מבצעיות ביהודה ושומרון.

במהלך היום והערב מגינים על היישובים והצירים, בלילה מבצעים פעילויות סיכול אל מול טרור.

אין יותר מספק מלראות את תחושת הגאווה של לוחם/ת לאחר סיכול של זורק אבנים או מעצר של המפגע הבא.

קרבי או הייטק-צבא? הכול תלוי ביכולות ובמנטליות של החייל, אם הוא יכול קרבי ולתרום את החלק שלו בקרבי - עדיף.

אופיר אדלר ויאיר עוז זכו במדליות אקרובטיקה.

אופיר אדלר של נתנאל ושירי (בת 8) זכתה במדליית ארד, מקום שלישי, דרגה 2 באליפות ישראל לשלישיות אקרובטיקה. איתה בשלישייה רעות שלו יובל שחר (לא מיגור). יאיר עוז זכה במדליית זהב לדרגה 1 עם השלישייה שלו.

אופיר מתאמת שלוש שנים בקבוצת "מעופפי חיפה" בהובלת קרן גרישגורן. ארבעה אימונים בשבוע. כל אימון 2-3 שעות. היא מגלה מחויבות יוצאת דופן, נחישות ומסירות. עוד מתאמנים (של יוליה וסרגיי) והילה גרטמן של גלעד ואירה.

אופיר: "עם השקעה והתמדה מצליחים לעשות הכול".
אמא שירי: בעינינו היא אלופה אמיתית בלי קשר למדליה.

גאווה שלנו

ניווט ספורטיבי ל-100 ליגור

לקראת אירוע ניווט המתוכנן להתקיים ביגור בשבת ה-14 במאי על ידי שי ס"ט.

שאלה: מה זה בעצם ניווט ספורטיבי?

תשובה: ניווט ספורטיבי (באנגלית Orienteering) הינו ענף ספורט, שנועד בתחילת המאה שעברה בצפון אירופה. המתחרים מקבלים מפה, עליה מסומנות נקודות בקרה (נ"צ), ועל המתחרים להגיע אל הנקודות, על פי הסדר. המנצחים הם אלו שעברו בכל הנקודות בזמן המהיר ביותר. ניתן להיעזר רק במפה ובמצפן. משתתפים מתחרים ומתחרות מגיל 10 ועד גיל 90! כמובן מסווגים לקטגוריות גיל. ויש גם ניווט משפחות - ניווט לא תחרותי למי שלא אצה לו הדרך.

שאלה: איך אתה, שי, נחשפת לספורט? מדוע אתה כה אוהב אותו?

תשובה: כמו רבים אחרים נחשפתי לניווט, וגם קצת לריצת ניווט במסגרת השירות הצבאי. עברו כ-30 שנה, עד שדרך חבר נחשפתי לפעילות "אגוד הניווט" בסופי שבוע, והתאהבתי. בהמשך, גם ילדיי נכנסו לתחום באופן מקצועי (הם יותר טובים ממני), והתחלנו להשתתף באירועים כמעט בכל שישי או שבת.

שאלה: ומאיפה הרעיון והיוזמה לארגן אירוע ביגור?

תשובה: כבר כמה שנים אני מסתובב בראש עם הרעיון. קיבוץ יגור הוא מקום נהדר לניווט בו, שילוב של ישן וחדש, ואפשרות לייצר אתגר ניווטי. השלב הראשון היה לייצר מפה של הקיבוץ - מפה העומדת בתקן המיוחד של מפות ניווט. זה הצריך שעות רבות של עבודה בשטח ועל המחשב. בינתיים נכנסה הקורונה, והגיעו חגיגות המאה, שהן הזדמנות נהדרת לחגוג ביחד עם יגור.

שאלה: אתה רוצה לאמר משהו לחברי יגור?

תשובה: קודם כול, ברכות ומזל טוב לחגיגות המאה. גם אחרי לא מעט שנים יגור הוא בית עבור מי שגדל פה. שנית, אני ממליץ לבוא להתנסות בספורט מהנה מאוד, ממש פה קרוב לבית. נתראה בשטח!

מועדון ניווט עמק יזרעאל ואגוד ספורט הניווט הישראלי
חוגגים 100 לקבוצת יגור!

שמה את התאריך:
בשבת ה-14 במאי יתקיים אירוע ניווט ספורטיבי
לכבוד שנת ה-100 ביגור:

+ מסלולים תחרותיים נושאי פרסים על פי קטגוריות גיל
+ מסלול חווייתי למשפחות מלווה בכתב חידה.

חינם לתושבי יגור.
פרטים נוספים יפורסמו בקרוב.
לשאלות ניתן לפנות לשי - 054-7885261.

אנני טוים
לעדי ו/ו
לאילנה וראובן שטנל
ואכל בני המשפחה
אהלואת הבן הנכב

ביי ביי טופולסקי

החל פינני המחסנים הישנים.
הכוונה לשפץ את החלקים המתאימים של המבנה לקראת כניסת חברת "הום סנטר" בעוד כמה חדשים.
(צולם ביום אוכך)

תעלומת ההגדה השמחה

על ההגדה ליום העצמאות שכתב יורם טהרלב גדי רביב

אני לא זוכר מתי הובא לידיעתי קיומה של היצירה הזאת. ההופעה הראשונה שלה בפייסבוק היא ב-2020, בגיליון החג של "ישראל היום", שם היא נקראת "הגדת הקוממיות". אבל, בפייסבוק של יורם טהרלב היא הופיעה שנה קודם, ושם היא נקראת "ההגדה השמחה". אין לי הסבר לשינוי השם, ויכול כל אחד להציע. אם זכרוני אינו מטעה אותי, שמעתי עליה הרבה קודם. אבל טהרלב עצמו לא מסביר, לא באתר ולא במקומות אחרים, על זמן יצירתה ונסיבות כתיבתה. כיוון שמדובר במסמך נרחב יחסית וביצירה משמעותית מבחינת ההיקף והעומק, ההסבר, שמביא יורם טהרלב עצמו לכתיבת היצירה, נותן את "הרציונאל" הרוחני שלה, אבל לא את הסיפור שמאחורי הרצון והצורך ליצור אותה.

בהקדמה להגדה נאמר: "יום העצמאות ופסח קשורים זה לזה בתודעה הלאומית כשני מועדים בהם חוגג עם ישראל את יציאתו משיעבוד לחירות. האין זה מן הראוי שנחפש את המשותף בין שניהם? ואכן, אם נבדוק היטב בהגדה של פסח נגלה כי בין השיטין מצוירת לנו ההגדה תמונות של מלחמת העצמאות ושל הקמת המדינה".

בסרטון קצר בפייסבוק של "ישראל היום", שנה אחרי הפרסום הזה, טהרלב מוסיף: החלטתי לחפש, אולי במקורות, אולי בהגדה, טמונים סודות שקושרים את ההגדה להקמת המדינה דורות רבים אחר כך. זה מה שעשיתי בהגדה החדשה הזאת.

אין ספק שהיצירה נכתבה כדי שיקראו וישירו בה בליל יום העצמאות. הפורמט נגיש וסוחף, קטעי הקריאה קצרים, נוקבים, ולעיתים משעשעים, ורשימת השירים מתאימה לשירה בציבור, לפחות לבני ובנות דור תש"ח: "האמיני יום יבוא", "באב אל וואד", "כאן נולדתי", "הרוח נושבת קרירה", "את חכי לי ואחזור", "חורשת האקליפטוס", "לחיי העם הזה", "נבנה ארצנו", "אין כבר דרך חזרה" (השיר היחיד של טהרלב עצמו).

הקשר בין השירים לטקסט לא תמיד ברור: "חורשת האקליפטוס", למשל, בא אחרי "והיא שעמדה" (היא שעמדה - זו התקווה בת שנות אלפיים) לבין "ויוציאונו ה' ממצרים, לא על ידי מלאך ולא על ידי שרף ולא על ידי שליח" - (אלא על ידי האו"ם ולחץ המעצמות במלחמת העצמאות ובמבצע קדש).

הרכב הרשימה, שמרביתה, אבל לא כולו, שירים ישנים יחסית, מציג שאלה שהכותב התלבט בהם, האם להישאר במסגרת של אירועי מלחמת העצמאות או להתייחס להישגי המפעל הציוני כולו.

במרבית קטעי הקריאה ניכר המאמץ, להדגיש את אירועי מלחמת העצמאות, למשל "מה נשתנה?"

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות -

...שבכל הלילות אנו אוכלים שאר ירקות - זכר למצור על ירושלים, שהיו הנצורים אוכלים שאריות של ירקות

להחיות את נפשם.

הלילה הזה כולו מרור - ונתפסו לעצב, פחד ונפשם מרה עליהם. שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת - יושבי הערים המעורבות חיפה וטבריה, שחששו לטבול בים מאימת הפורעים. הלילה הזה שתי פעמים - שכמעט באותו לילה שוחררו שתי הערים, בערב פסח תש"ח, ויכלו לחזור ולטבול בים שתי פעמים, אחת בים התיכון ואחת בים כנרת.

שבכל הלילות אנו אוכלים בין יושבין ובין מסובין - "בין יושבין" - בין יושבים היושבים לבטח ובין מסובין - יושבים שהוקפו מסביב סביב על ידי האויב והיו נתונים במצור, כגון משמר העמק וטירת צבי.

הלילה הזה כולנו מסובין - כולנו מוקפים על ידי צבאות האויב, שפלשו לארץ מכל עבריה, וכל הארץ חזית וכל העם צבא.

הא לחמא עניא

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא - זה לחם העוני שאכלו אבותינו, הנצורים בירושלים, כאשר נחסמו כל הדרכים העולות אליה

בארעא דמצרים - באירועי המצור, הקרבות בקסטל ובבאב אל ואד, הוא שער הגיא.

כל דכפיין יית וייכול - ודחפנו שיירות בכל דרך שיכולנו להביא לנצורים לחם לאכול.

כל דצריך יית ויפסח - כשהיה צריך, פסחנו על הדרך הראשית ופרצנו את דרך בורמה.

השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין - השנה עבדנו קשה ולשנה הבאה שוחררה העיר.

עם זאת, בקטעים אחרים, מרחיב טהרלב גם לתקופות ולאירועים אחרים בתקומת מדינת ישראל

בצאת ישראל ממצרים, בית יעקב מעם לועז

ארבע פעמים יצאה ישראל ממצרים בדור התקומה, כמעט תמיד בלחץ "עם לועז", אומות העולם: במלחמת השחרור, כאשר נסוגו כוחותיו של צה"ל מבירת סיני אל עריש. במלחמת קדש, כאשר נסוגו מתעלת סואץ. במלחמת יום הכיפורים, כאשר נסוגו מהקילומטר המאה ואחד בואכה קהיר. ובהסכם השלום עם מצרים, כאשר פינו את כל סיני.

הים ראה ויננס - ים כנרת ראה איך ירד הצבא הסורי מרמת הגולן והטיל חיתיתו על ישובי האיזור הירדן יסוב לאחור - רמז לפלישת השיריון הסורי לעמק הירדן ונסיגתו לאחור לאחר השמדת הטנק בדגניה היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו, לימים התיישב ביהודה ושומרון, היכן שהתירו כנסת ישראל וממשלותיו.

או בקטע המסיים את ההגדה, שאותו גם בחר לקרוא בסרטון, ולא דיינו!

אילו הובטחה לנו הארץ ולא יישבנו אותה דיינו אילו יישבנו את הארץ ולא הקמנו מדינה דיינו אילו הפכנו למדינה ולא הבאנו מיליון עולים דיינו אילו הבאנו מיליון עולים ולא יכולנו לפרנסם דיינו אילו היתה לנו פרנסה רק מיצוא התפוזים דיינו אילו הסתפקנו בתפוזים ולא בנינו תעשייה דיינו אילו בנינו תעשייה ולא פיתחנו את ההייטק דיינו אילו היה לנו ההייטק ולא חצינו איתו את הים דיינו אילו חצינו את הים ולא התפלנו את מימיו דיינו אילו התפלנו את מימיו ולא טיפחנו חקלאות דיינו אילו טיפחנו חקלאות ולא היינו אור לגויים דיינו על אחת טובה כפולה ומכופלה למקום הזה עלינו, שהובטחה לנו הארץ ויישבנו אותה והקמנו מדינה והבאנו עולים ומצאנו פרנסה וייצאנו תפוזים ובנינו תעשייה ופיתחנו את ההייטק וחצינו את הים והתפלנו את מימיו ופרחה החקלאות והיינו אור לגויים ולא דיינו! ולא דיינו ולא דיינו ולא דיינו מכאן ועד עולם.

פסגת היצירה, לטעמי, היא דווקא המדרש של טהרלב על "מעשה ברבי אליעזר" (שהוא בעצמו מדרש מאוחר וחתרני, על סיפור קדום שנמצא בתוספתא).

להבדיל ממקאמות אחרות של טהרלב, הכתיבה כאן פחות קלילה וניכר המאמץ הגדול ליצירה של סיטואציה יש מאין, בדיוק כמו הרקיעה של המדרש בהגדה.

מעשה ברבי אליעזר "...נראה כאחת הפרשיות העלומות במלחמת השחרור, שהתרחשה באחת השעות הגורליות, בלילה שבין ה' באייר לוי' באייר תשי"ח. לכל אחד מהמפקדים הבכירים בזמן ההוא היה שם קוד, כינוי מחתרתי, מוצפן ונסתר, שלא יזוהה על ידי האויב".

"אליעזר" - יעקב דורי הרמטכ"ל הראשון, ומדוע מכונה כאן אליעזר? משום שאליעזר הביא את רבקה ליצחק, והיא ילדה לו את יעקב. והרי לנו רמז ליעקב - דורי.

"יהושע", אפשר שהוא רמז ליהושע בן נון, שהטיל עליו משה שיגאל את הארץ, וייתכן כי נרמז כאן יגאל ידין, קצין המבצעים הראשון של צה"ל.

"אלעזר" ייתכן שהוא רמז לדוד, דוד אלעזר, שהיה מפקד גדוד ובא להתריע על המחסור בתחמושת בגדודים הלוחמים ללא הפסקה.

"רבי עקיבא" - אולי רמז לנוכחותו של אחד ממפקדי גוש עציון, שבא לדווח על נפילת הגוש, ועל מאתיים ארבעים ושניים חברי הקיבוצים שנהרגו בקרב. ומדוע כונה עקיבא? משום שארבעת יישובי הגוש הוקמו על ידי "בני עקיבא".

"רבי טרפון" - אפשר שהוא רמז ליצחק שדה הזקן, שטרף את קלפי המלחמה בהקימו את חיל השריון ואת חטיבת השריון הראשונה, חטיבה שמונה, שהוא היה מפקדה.

שהיו מסובין בבני ברק - הסבו את כינוי המפגש ל"בני ברק", שחשו עצמם בניו של ברק בן אבינועם, שיצא למלחמה באויב חזק ממנו פי כמה וניצח.

והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה - היו מדווחים על היקף פלישת הצבא המצרי, שזרועו האחת כבר הגיעה עד אשדוד בדרך לתל אביב, וזרועו השנייה - עד רמת רחל בדרך לירושלים.

עד שבאו תלמידיהם - אלה החיילים והנהגים שהמתינו ליד אוהל המפגש.

ואמרו להם - רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית - רבותינו: רבי אלופים. ששלושה מהם היו לימים רבי אלופים בצה"ל ועמדו במלחמות קשות. הגיע זמן קריאת שמע הגיעה שעת השין. של שחרית - שחירותנו מוטלת על כף המאזניים. המדרש הארוך הזה מאיר, לתחושת, את החיבור היגורי של היצירה. ככלל, בולט מאוד הנתק בין ההגדה הזאת להגדת פסח, עליה גדל יורם טהרלב בקיבוץ יגור. לאור החירות היצירתית הגדולה מפתיע בעיני, שטהרלב נסמך כאן רק על ההגדה המסורתית ולא מתייחס כלל ל"גירסא דינקותא" שלו מיגור, דהיינו, לשירי האביב, ל"קומו תועי מדבר" של ביאליק, וקטעים אחרים שהלחין יהודה שרת. עם זאת, המרכזיות של המדרש למעלה מזכירה, במשהו, את המרכזיות של הסיפור בסדר היגורי, שם הוא מושר על ידי סולנים ומקהלה בכמה קולות ומהווה את אחד משיאי הסדר ואחד הקטעים, שלמרות אורכו שגור בעל פה אצל בני ובנות יגור.

בערב "יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל" ראוי לסיים סקירה קצרה ב"מדרש ארבעת הבנים", שם הרשה לעצמו הכותב לפנות מעט מהטון האינטלקטואלי וההסטורי, וגם משמחת הניצחון לתוגת השכול.

כנגד ארבעה בנים דיברה תורה... - אלה הבנים שגוייסו למלחמה בלי לדעת מי יחזור ומי לא יחזור.

אחד חכם - שהיה סטודנט מצטיין ועתיד להיות מדען מצליח, ולמרות זאת התגייס ללוחמים ונפל בקרב. כמו חוקר הטבע טוביה קושניר שנפל בשירת הל"ה.

רשע מה הוא אומר: מה העבודה הזאת לכם - מה אתם הולכים לעבודת הצבא? ומשתמט. וכיוון שהוציא את עצמו מן הכלל, הוציאו הכלל מקרבו. אלמלא היה שם לא היה נגאל. תם מה הוא אומר: תם בטרם עת עידן נעורי ומה שהיה לא ישוב עוד לעולם.

ושאינו יודע לשאול - שלא הספיק לשאול את אהובת לבו אם תחכה לו. וכאן שרים: "את חכי לי ואחזור".

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל
ביום שלישי
ב' באייר תשפ"ב, 3.5.22
ב-20:30 ביד-למגינים
מעלה את זכר
חברינו ובנינו שנפלו
במערכות ישראל

ביום ד' - יתקיים טקס זיכרון בבית הקברות
בשעה 11:00 - יציאה מרחבת יד-למגינים

לזמנאל 74

בערב רביעי, ג' באייר תשפ"ב, 4.5.22

צוות חדה"א יגיש ארוחת ערב מסורתית "על האש"

משעה 17:15 עד 19:15

בשעה 20:00 - טקס יום העצמאות

בו נייחד מקום לענפי יגור ולמוסדותיה

תיערך תצוגת עוגות מרהיבות מעשה ידינו

החל משעה 21:30

בר פתוח והופעה של להקת "ריטלין"

המנגנת קאברים מקפיצים לכל המשפחה!